

Az Országh László-díj

alapító irata

és az Országh László-díj kuratóriumának működési szabályzata
(módosítva és a Kuratórium által elfogadva 2015. január 6-án)

1. **Országh László** (1907–1984) a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Angol Tanszékének egykori professzora (1946–1950 és 1957–1968), aki mint tudós, iskolateremtő, pedagógus és tudományszervező máig ható szakmai–tudományos örökséget hagyományozott az utókorra. Az osztatlan filológia művelője volt, aki az anglisztika és amerikanisztika tudósaként, szótáríróként, lexikográfusként, tankönyvíróként, *A magyar nyelv értelmező szótárának* főszerkesztőjeként egyaránt maradandót tudott alkotni. Híressé lett és máig nélkülözhetetlen angol–magyar és magyar–angol szótárain túl közel húsz monográfiát, tankönyvet és egyetemi jegyzetet alkotott, az általa írott egyéb közlemények (könyvrészletek, tanulmányok, szemlék, stb.) száma csaknem kétszáz. Iskolateremtőként nemzetközi hírű tudósokat és tudós tanárokat nevelt. Két ízben is ő építette fel a debreceni Angol Tanszéket. Országh László volt az első magyar anglista-amerikanista, akit a brit uralkodó az „Honorary Commander of the Order of the British Empire” (a Brit Birodalom Rendjének Tiszteletbeli Parancsnoka) címmel tüntetett ki.
2. Országh László születése 90. évfordulójának évében az egri Eszterházy Károly TKF Amerikanisztikai Tanszékének (Vadon Lehel) és a KLTE Észak-amerikai Tanszékének (Abádi Nagy Zoltán és Virágos Zsolt) kezdeményezésére a Magyar Anglisztikai Társaság és a KLTE Bölcsészettudományi Kara közös megegyezés alapján 1997 tavaszán emlékdíj létrehozását határozta el Országh László emlékének tiszteletére. Alapításának nyilvános bejelentésére 1997. szeptember 5-én, az Európai Anglisztikai Társaság (ESSE: European Society for the Study of English) Debrecenben megrendezett összeurópai nemzetközi konferenciájának megnyitó ünnepségén került sor, és ekkor adták át első alkalommal a kitüntetést is.
3. Az Országh László-díjat (a továbbiakban: Díj) 1997 és 2004 között *minden évben* két arra érdemes szakember vehette át egy rangos hazai szakmai fórumon; 2004-től kezdve *minden második évben* adható ki a Díj két arra érdemes szakembernek. A Díjak átadására a HUSSE két évente megrendezett konferenciáján kerül sor.
4. A Díj odaítéléséről minden második évben a Díj kuratóriuma (a továbbiakban: Kuratórium) dönt. A Kuratórium öt hivatalból delegált és három választott képviselőből áll. A *delegált* képviselők

azt az öt intézményt képviselik, amelyek a Díj létrehozásában és finanszírozásában kulcsszerepet játszottak és játszanak. A Kuratórium *választott* tagjai az Országh László életművét leginkább jellemző tudományterületek (elsősorban az angol irodalomtörténet, az amerikanisztika és a nyelvtudomány) képviselőiből kerülnek ki. A választott tagokat a Magyar Anglisztikai Társaság (a továbbiakban: HUSSE) vezetőségének javaslata alapján a HUSSE közgyűlése választja meg többségi szavazattal a HUSSE (lehetőleg Országh László-díjas) tagjai közül. Indokolt esetben és operatív célokból a közgyűlés ezt a jogot átruházhatja a vezetőségre. Mindezek alapján a Kuratórium összetétele:

- A HUSSE elnöke vagy képviselője;
 - A volt KLTE, illetve 2000-től a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának (a továbbiakban: DE BTK) mindenkori dékánja;
 - Az Eszterházy Károly (volt Tanárképző) Főiskola (a továbbiakban: EKF) Amerikanisztikai Tanszékének vezetője;
 - A DE Angol–Amerikai Intézetének (a továbbiakban: DE AAI) az Intézeti Tanács döntése alapján delegált vezető oktatója;
 - Az Akadémiai Kiadó (a továbbiakban: AK) delegált képviselője (1999-től kezdve, az akkor létrejött szerződés alapján);
 - Az anglisztika egy ismert hazai szakembere;
 - Az amerikanisztika egy ismert hazai szakembere;
 - Az angol nyelvtudomány és/vagy tankönyvírás területén elismert teljesítményt nyújtó szakember.
5. A Kuratórium tevékenységi ciklusa két év, mely időszakra a testület saját tagjaiból elnököt választ. Az egyes intézményeket képviselő kuratóriumi tag megválasztásának, illetve kijelölésének a kezdeményezése, a kuratóriumi tagok számára a Kuratórium érvényes szabályzatának megküldése, a Kuratórium első összehívása és az elnökválasztás lefolytatása a HUSSE elnökének a feladata. A kuratóriumi elnök megválasztása történhet elektronikus szavazással is. A Kuratórium elnökének megválasztása után a Kuratórium munkáját az elnök irányítja.
6. A Kuratórium feladata a díjazottakról való döntés és annak előkészítése, szabályozása, valamint gondoskodás a Díj hosszú távú fennmaradásának intézményi és anyagi kereteiről az alábbiak szerint.
7. Az elnök joga és feladata – a Kuratórium tagjaival együttműködve –

- a. a Díjra való jelölési felhívás megfogalmazása és eljuttatása a jelölésre jogosultakhoz;
 - b. a jelölések összegyűjtése;
 - c. a Díj odaítélésről való kuratóriumi döntés előkészítése;
 - d. a szavazás megszervezése;
 - e. a Díj és az oklevél előkészítéséről gondoskodó DE AAI értesítése a szavazás eredményéről legkésőbb két héttel a HUSSE-konferencia kezdete előtt;
 - f. a Díj átadása a kétévente megrendezett HUSSE-konferencián (akadályoztatása esetén átruházhatja a Kuratórium más tagjára);
 - g. a Díjjal és a Kuratórium működésével kapcsolatos minden egyéb tevékenység vezetése és koordinálása.
8. A Díjra a DE AAI-nek és az EKF Amerikanisztikai Tanszékének fő állású vezető oktatói vagy bárki, aki vezető oktató vagy kutató HUSSE-tag nyújthat be javaslatot a Kuratórium elnökének felhívására. A Díjra olyan szakemberek jelölhetők, akik jelentős eredményt értek el vagy Országgh László életművének ápolása és/vagy folytatása terén, vagy pedig a Díj névadója által művelt tudományágban vagy tudományágakban. A Díjra magyar és külföldi szakembert egyaránt lehet jelölni. A Díj posztumusz módon nem adható ki. A Kuratórium tagjai nem szerepelhetnek a Díjra jelöltek között, jelölési joguk azonban van.
9. A jelöltekről a Kuratórium tagjai szavaznak titkos szavazással. A Díjat minden második évben az a két jelölt kaphatja meg, akiket a Kuratórium többségi szavazattal támogat. A Kuratórium bármely tagja kérheti a Kuratórium összehívását, a szavazást megelőző tanácskozás lehetőségét (ez lehet virtuális összejövetel is).
10. A Díjat elnyerő kitüntetett egy közel 12 cm átmérőjű bronzplakettet kap, melynek egyik oldalán Országgh László képmása, a másikon a DE főépületének frontális ábrázolata látható. A kitüntetett a Díjjal együtt oklevelet is kap, melyet a HUSSE elnöke, a DE BTK mindenkori dékánja és a Kuratórium elnöke ír alá. A bronzplakettek előállítási költségeinek fedezetét a DE (KLTE) BTK vezetősége, a DE (KLTE) AAI és a HUSSE pénzügyi támogatása tette lehetővé. A Díj alapításakor 30 bronzplakett készült, melyek ára 210.000 Ft volt; ehhez az összeghez a DE (KLTE) BTK dékáni vezetése 140.000 Ft-tal, a HUSSE 70.000 Ft-tal járult hozzá; szintén a HUSSE fedezi a Díjak kiadásával járó egyéb költségeket (névvésztés, dobozok, oklevelek) minden díjátadáskor. A további bronzplakettek előállítási költségeinek megosztásáról a mindenkori Kuratórium dönt, az alapító intézmények és szervezetek lehetőleg közösen viselik a terheket. A Díj költségeinek

fedezéséhez a HUSSE-nak átutalt célzott támogatással is hozzá lehet járulni; az így befolyó összegek kizárólag erre a célra fordíthatók.

11. A bronzplakettek megőrzéséért a DE AAI felel; a díjátadásokat megelőző munkálatok kivitelezése (a nevek bevésése, az oklevelek és a plakettek dobozainak elkészítése, a Díjak és az oklevelek eljuttatása a HUSSE-konferenciák színhelyére, stb.) szintén a DE AAI feladata.
12. A díjazottak anyagi elismerésben is részesülhetnek. Az anyagi elismerés formájáról és mértékéről a Kuratórium dönt az anyagi lehetőségeknek megfelelően. A Díjjal járó anyagi elismerést az Akadémiai Kiadó biztosítja a HUSSE és az AK között megkötött mindenkori szerződés alapján. A támogatás ellenében igény esetén az AK kiállítóhelyet és árusítási lehetőséget kap a HUSSE-konferenciákon. Az AK által biztosított összeget ki lehet egészíteni egyéb forrásból.
13. A Díj teljes dokumentációját (szerződéseket, feljegyzéseket, kiegészítéseket, az alapító iratot, a működési szabályzatot, a kuratóriumok összetételének és a díjazottaknak a listáját) a HUSSE irattárában kell őrizni mind nyomtatott, mind pedig elektronikus formában. A Díj alapító irata és a Kuratórium mindenkor érvényes szabályzata, a Díjról szóló rövid angol nyelvű tájékoztatás és a díjazottak listája nyilvános a HUSSE honlapján: <http://husse-esse.hu/awards/orszagh-award/>. Az adatok frissítéséről a mindenkori HUSSE-elnök gondoskodik.
14. Jelen dokumentum a következő dokumentumok alapján készült, az azokban szereplő információk frissítésével, rövidítésével, átdolgozásával és kiegészítésével: „Feljegyzés az Országgh László-díjról” (dátum nélkül); Szerződés az Akadémiai Kiadó és Magyar Anglisztikai Társaság között (1999. január 25.).
15. A fentieket 2015. január 6-án elfogadta az Országgh László-díj kuratóriuma.

Függelék: Az oklevél szövege (minta):

A MagyarAnglisztikai Társaság

és

a Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kara

a kuratórium javaslatára

X. Y.

professzor/docens úrnak/asszonynak

ORSZÁGH LÁSZLÓ-DÍJat

adományoz.

Kelt Debrecenben, dátum

.....

A Magyar Anglisztikai Társaság

elnöke

.....

A DE BTK dékánja

.....

Az Országgh László-díj

kuratóriumának elnöke